

Vaksdal Næringsselskap AS

På byrjinga av 1990-talet var det mykje uro i næringslivet i Vaksdal kommune. Hjørnesteinsverksemdene sleit. Det var ei betydeleg nedbemanning.

Omstillingsstatus

I 1996 fekk ein innvilga såkalla omstillingsstatus av Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD). Dette var ei ordning som vanlegvis vart gjeven til einisdige industristadar. Vaksdal kommune var det, men det var fyrst og fremst nærleiken til Bergen som løyste ut statusen som omstillingskommune. T.d. industrikommunar som Bremanger, Høyanger, Årdal og Odda hadde utvikla eit samansett næringsliv – særleg innan varehandel – som ein ikkje hadde klart å ta vare på og vidareutvikla i Vaksdal. Handelslekkasjen var stor i kommunen vår då innbyggjarane handla i Bergen kommune.

Organ utanfor kommunen

Eit av vilkåra for å motta midlar frå KAD var at det skulle etablerast eit organ utanfor kommunen i samarbeid med næringslivet og andre interesserte, der kommunen gjerne kunne ha aksjemajoriteten, men ikkje ha fleirtal i styret. Det vart nedfelt i vedtektene at Vaksdal kommune skulle ha 51% av aksjane og 2 av 5 (3 av 7) styremedlemar der eit av medlemane skulle koma frå formannskapet.

12.juni 1996 vart det halde møte om etablering av eit utviklingsselskap der det møtte 18 representantar frå næringslivet, 9 frå fagforeiningar, 10 frå kommunen.

Statens Nærings- og distriktsutviklingsfon (SND), Interpro, Hordaland Fylkeskommune og Tiltakskontoret for Voss og omland var representert-

Næringslivet var med

Etter teikning sat Vaksdal kommune med 60,4 % av aksjane (seinare 67%)

Dei største verksemdene som Dale AS, Dale Garn og trikotasje AS og Stormøllen AS sat med 6,7% kvar.

Mindre verksemdar som Coop, Dale Handelsforening, Sparebenaken Vest, Dale Nye Vertshus, Dale Autoservice, Pettersen og Ypsøy, Bygg og vedlikhald, Osterfjorden sjøreiser, Ide-Fix. K.Seim, Mekanisk indutrier, Vaksdal regskap og service, Mosand, Stambua, Stamnes Handelslag, Artur Amundsen Jern og metallindustrier og Jan Stanghelle rørleggerfirma hadde ein liten aksjepost.

Av fagforeingane var Vaksdal Møllarbeidarforening, Vaksdal Lærarlag, NEKF avd 185, Dale tekstiarbeiderforening NEKF avd.122 med.

Selskap under stifting

I interimstyret som førebudde etableringa av selskapet sat representantar frå Vaksdal kommune (politisk og administrativt), Stormøllen, Dale Garn og Trikotasje, Mindre verksemdar og frå Fagorganisasjonane.

Stiftingsmøtet vart halde 4.februar 1997. Dei fyrste representantane frå Vaksdal kommune var ordførar Otto Berg, formannskapsmedlem Svein Aksel Sellevold og rådmann Bjørn Nilsen.

Kobling til strategisk næringsselskap / fullmakt frå kommunestyret

I sak 20/1997 vedtok kommunestyret:

«Vaksdal kommunestyre overdreg til Vaksdal Næringssselskap AS det daglege, operative ansvaret for omstillingsarbeidet i kommunen knytt til omstillingsstatusen kommunen har fått gjennom Kommunal- og Arbeidsdepartementet.

Næringssselskapet får fullmakt til å prioritera og disponera prosjektmidlane som kommunen har fått frå departementet, og syter for rapportering og oppfølging i forhold til samarbeidspartnarane i dette arbeidet (fylket, SND og dep.)

Næringssselskapet rapporterer attende til kommunen når viktige vegval i omstillingsarbeidet må takast og held kommunen orientert om disponeringa av prosjektmidlane og status for dei ulike tiltaka.»

Første dagleg leiar var Øivind Olsnes og første styreleiar var Svein Aksel Sellevold. Det vart utarbeidd ein prosjektplan for omstillingsarbeidet 1997 – 1999 med utgangspunkt i strategisk næringsplan sitt overordna mål: «I Vaksdal kommune skal vi – med utgangspunkt i ressursgrunnlaget og hjørnesteinsverksemdar, vidareutvikla miljø og kunnskap, samt utvikla og skapa 80 brutto 80 lønnsame arbeidsplassar innan år 2000.»

Styret skulle vidare utarbeida konkreisering av delmål for følgjande strategiar:

- *Stimulera til nyskaping og målretta tiltaksarbeid*
- *Styrkja kompetanse og fagmiljø som er viktig for eksisterande næringsliv*
- *Utvikla marknadsretta reiselivsnæring, tufta på lokal ressursar*
- *Leggja til rette for samspel mellom kommune og næringsliv*

Satsing frå 1998

I sak 112/1997 vedtok kommunestyret å søkja KAD om kr. 3 mill. til omstillingsarbeidet. I same sak gav ein VNS fullmakt til å disponera kr. 2,88 mill til omstillingsarbeidet, der kr. 2,5 mill var midlar tilført næringsfondet i 1998.

I sak 39/99 vedtok kommunestyret at VNS skulle halda fram og batt seg til å bidra i finansieringa i den komande kommunestyreperioden (2000-2003).

I same sak vedtok ein å søkja samarbeid i Osterfjordregionen for å utvikla regionale ressursar og få tilført regionale midlar til drifta og til omstillings- og utviklingsarbeidet.

Endring av sone for arbeidsgjevaravgift

Ved omlegginga av systemet for arbeidsgjevaravgift, der Vaksdal kommune fekk flytta sone frå 10,6% til sone 14,3% var intensjonen at kommunane skulle få ein viss sum i kompensasjon. Det var ein todelt kompensasjon, der kommunen fekk kompensasjon for delar av sine meirkostnader, og næringslivet for delar av sine meirkostnader. Næringslivet sin kompensasjon på kr. X skulle gå til stimuleringstiltak for næringsutvikling. VNS vart sett til å administrera næringslivet sin kompensasjon. Næringslivet vart førespurd om prioritering av midlane. Summen vart og brukt til stimulering av næringsutvikling og næringsretta infrastrukturtak. Blant anna:

- Utbygging av breiband, med fiber i sjø til Vaksdal via Stanghelle. Etablering Vaksdal.net.
- Etablering av digitalt kurs-senter på Dale
- Etablere relevante kurs til faglig kompetanseutvikling for næringslivet t.d. truckførarbevis, bruk av løfteselar, bruk av internett etc.
- Bidro i finansiering av parkeringsplassar ved Norgesmøllene sitt anlegg
- Bidro i finansieringa av ny veg utanfor Åsen på Eidlsand for at Modalen Eksingedalen Bilag skulle kunne henta materiellet sitt til service.

Større prosjekt

Av større prosjekt VNS har bidrege i utviklinga av nemnar ein:

- Etablering av fabrikkutsalsentrum på Dale
- Etablering av call-senter då Telenor sitt monopol på oppgåva vart avvikla i lokale på Vaksdal brygge.
- Telefonsal i lokale på Vaksdal brygge
- Bidrag til utvikling av Holebygget til utleige
- Stimulering til nye verksemder i Holebygget, bl.a. Arnpro AS.
- Stimulering til nye arbeidsplassar (bl.a. Sæterdal Elektro AS, Dale Entreprenør AS, Pallegrosisten / Brikettproduksjon)

Dessutan:

- Var VNS si rolle i Dalevernsaka som betydeleg
- VNS spelte ei viktig rolle i Dalevernsaka
- VNS spelte ei vesentleg rolle når det galt lånet til DoN / Dalegarn / Vaksdal Bygg. VNS si rolle her har vore med grunnlag i å oppretthalde arbeidsplassar og/eller bidra til bustadbygging folketalsauke.